

Аперитиви

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Шампанське

14

Дзвінок Макрона Путіну, марафон візитів і дзвінків, кінець довіри, мережева дипломатія

Важко уявити собі кращий аперитив до вечері, ніж ігристе вино. А найкраще ігристе вино — це шампанське. Можна й треба любити інші ігристі вина: французькі кремани, італійські франчакорту чи просеко, іспанську каву або українське... Йому, на жаль, ще не вигадали назву, та це обов'язково потрібно зробити, тому що воно буває пречудовим і може посісти гідне місце на світовому ринку.

Отже, коли ми говоримо про ігристі вина, то насамперед думаємо про шампанське. І тут маємо згадати, що колись шампанське ще не знищило культуру споживання уторських вин при дворі російських монархів. Хоча цей зв'язок був далекішим за нинішні нафтобанківські пута між Орбаном і Путіним. Яскравий епізод: наш видатний філософ Сковорода з 1745 до 1750 року перебував в Угорщині не в науковому відрядженні, а в складі «Токайської комісії», завданням якої було забезпечити постачання найкращого вина до імператорського двору в Санкт-Петербурзі.

Згодом царська родина, а з нею і все дворянство перейшли на французьке шампанське. Як воно сталося — це окрема історія. Символом прихильності росіян до шампанського для мене завжди буде той факт, що після поразки Наполеона під Ватерлоо в 1815 році лише дві російські дивізії ввійшли в зданий без бою Париж, водночас основні сили їхньої армії та штаб було розквартировано в Шампані й вони не вважали за доцільне відриватися від благодатних бульбашок.

Російські окупанти нещадно дудлили шампанське. Зумисно вони цілою армією застрягли серед виноградників чи ні — невідомо, але

15

із собою додому офіцери прихопили пляшки й незабутні спогади. Кількість замовлень шампанського в Росію підскочила, всесвітньо відомі нині бренди ігристого вина шалено збагатилися, Франція заробила репутацію нового рівня.

Проте реальний вплив французької м'якої сили — винної дипломатії — полягав в іншому. Шампанське зміцнило російсько-французькі відносини в історичній перспективі. Зробило їх особливими, заснованими на спільних смаках, моді й гастрономічних прагненнях політичних еліт двох країн.

Ви ж розумієте, що не лише прагматичні інтереси формують складні системи союзів і визначають доленосні рішення держав. Кухня, алкоголь, література, мода, естетика, стиль життя, уявлення про прекрасне, спільні історичні випробування — це невидимі магнітні сили, що притягують одних гравців, а інших тримають на відстані. Вони цементують столітні альянси, вони наповнюють відносини між державами й лідерами тією глибиною, яку заведено називати довірою. І саме так шампанське стало сполучною ланкою між Росією та Францією, на якій далеко не в останню чергу століттями будувалася довіра.

Тож не дивно, що коли Макрон напередодні початку повномасштабної війни дзвонив Путіну, а російський диктатор запевняв свого візаві, що не планує нападати на Україну, лідер Франції йому вірив. Нам у Києві було добре відомо, що під час спілкування Макрон закликав Путіна утриматися від повномасштабної агресії проти України та пропонував йому різні варіанти виконання мінських угод. Відверто кажучи, ці варіанти не викликали захвату в Києві, але й червоних ліній наших вони не перетинали.

Президент Франції бачив себе фасилітатором між Росією та Україною, гарантом виконання нових домовленостей на базі мінського пакета. Він вважав, що достатньо добре розуміє Путіна й зможе йому це «продати», наче пляшку вінтажного шампанського. Натхненний власною ідеєю стратегічної автономії ЄС і нової глобальної ролі Франції у світі, у лютому 2022 року Макрон широко вірив, що зможе відвести Європу від краю прірви, мудро балансуючи інтереси Києва та Москви заради якнайшвидшої деескалації.

Після дзвінків Путіну Макрон телефонував Зеленському. Вони обговорювали сценарії виходу з глухого кута Мінська й поновлення конструктивних перемовин. Лідер Франції переказував російські пропозиції, які більше скидалися на ультимативні марення, пропонував своє бачення, вислуховував Зеленського, який залишався непохитним. До речі, кожну розмову Макрон

Емманюель Макрон

Шампанське зміцнило російсько-французькі відносини в історичній перспективі. Зробило їх особливими, заснованими на спільних смаках, моді й гастрономічних прагненнях політичних еліт двох країн.

завершував так, ніби це був тост: Amitié! (Дружба!). Це слово вимовлялося з особливим піднесенням, суто французьким тоном, щоби підкреслити особливо тепле ставлення до друга Володимира та зміцнити довіру — тепер уже між Києвом і Парижем.

Та не Макроном єдиним. Поважні лідери держав та урядів розривалися між сімдесятилітнім господарем Кремля, який дедалі глибше поринав в імперську параною, і молодим демократичним лідером України — держави, що вкотре опинилася на фронті між свободою і тиранією. Джо Байден, Боріс Джонсон, Олаф Шольц, Маріо Драгі та Фуміо Кішіда — хто дзвонив, хто приїздив, але кожен намагався щось удіяти.

Та всіх їх спіткала одна доля. Ані телефонна дипломатія, ані візити до Москви та Києва не дали жодного осяжного чи відчутного результату. Тому що Путін замилював їм очі балачками про мир, глузував з американців, які, за його словами, розганяли русофобську істерію. Він говорив усе це, але насправді давно ухвалив рішення про повномасштабний бліцкриг. Коротко кажучи, кілька місяців він цинічно брехав у вічі своїм співрозмовникам. А вони йому вірили.

Весь цей час українська дипломатія пильнувала, щоби пошук межі компромісу та прийнятного для Києва й Москви рішення не перетворився на торгівлю українським суверенітетом, територією та майбутнім. Як результат, партнери координували свої дії з баченням і позицією Києва, ми й вони говорили з Росією одним голосом.

Цей шалений марафон дзвінків, візитів і зустрічей у січні 2022-го я назвав мережевою дипломатією. Вона дала свої результати — зміцнила позиції України й наші союзи, не допустила, щоби партнери ухвалювали рішення, які були б для нас неприйнятними. Але головного завдання вона не виконала — не запобігла вторгненню. Чи могло, власне, щось йому запобігти — це вже риторичне питання.

Хай там як, але 24 лютого 2022 року першою міжнародною жертвою повномасштабної агресії Росії проти України стала довіра світових демократичних лідерів до Путіна. Їхнє переконання, що з ним можна мати справу й домовлятися, випарувалося зі швидкістю бульбашок зі щойно наповненого келиха шампанського. Путін убив довіру. І невдовзі він за це платитиме, з подивом спостерігаючи зміни в курсах Парижа, Берліна й інших столиць.

Але це буде згодом, а в перший день нападу в Москві готувалися відкоркувати ігристе на честь своєї швидкої перемоги. Чомусь не маю жодного сумніву, що це було саме французьке

шампанське. І тим паче не здивувався б, якби вони його спляжжили, колотячи коктейль «Північне сяйво». Хто не знає традиційного рецепта — це радянське «шампанське», змішане з горілкою, коктейль викликав швидке сп'яніння — і прикрий головний біль наступного ранку.

Але не так сталося, як гадалося. Не було ці пляшки відкрито-вано ні через день, ні через три, ні через сім днів. І вже ніколи не буде. Адже воєнно-політична авантюра, яка максимум за десять днів мала піднести російського президента до рівня імператора всієї Русі, провалилася. Путін безжально жбурнув у провалля війни пляшки найкращого шампанського. І в той самий час російські солдати, захопивши значні території на півдні України, захоплюючи спустошували підвали однієї з найстаріших виноробень — шато Трубецького. Там, серед тисяч пляшок вина, вони знайшли й кілька сотень добірного українського брюту. Я вважав його найкращим українським ігристим, і мені болять, що він дістався не поціновувачам, а покидькам без смаку й совісті.

Але, як і з агресією, з вином росіяни прорухувалися. Можна вижертити запас конкретної виноробні та сплюндрувати її. Однак знищити все життя вони неспроможні. Попри війну, дедалі більше українських винарень вправляються у виготовленні ігристого під щоденними обстрілами та в умовах блекаутів. І саме одним із цих ігристих я залюбки пригощатиму своїх міжнародних гостей на дипломатичних вечерях із нагоди чергової річниці української перемоги. Ним ми будемо зміцнювати довіру між партнерами. Переконали, що до того часу українське ігристе здобуде свою міжнародно визнану назву, а з нею і всесвітню славу.

Я пропоную наректи його словом «бульба». Не поспішайте відкидати його лише через те, що для нас це насамперед про прізвище або принаймні про картоплю, а не про напій. Словник дає і таке визначення: «кулька на поверхні рідини, пухир, бульбашка». Посмакуйте це слово, зважте на його впізнаваність в Україні та світі завдяки безсмертній повісті Миколи Гоголя й погодьтеся, що іноземцям буде легко вимовити його. А потім підіть до магазину й придбайте пляшку бульби.

Переконали,
що до того часу
українське ігристе
здобуде свою
міжнародно
визнану назву,
а з нею і всесвітню
славу.

Українське крафтове пиво

